

Obsah

Předmluva	11
Úvod - Co je demografie?	13
1 Studovaná populace	13
2 Předmět demografie: změny početního stavu	15
3 Co nás čeká?	22
Kapitola 1 - Lexisův diagram	25
1 Sestrojení grafu	26
2 Grafické znázornění informací o čase	28
3 Příklady umístění událostí a početních stavů	33
4 Zobecnění	41
5 Závěr	45
Kapitola 2 - Analýza demografických procesů	47
1 Porodnost a plodnost	47
1.1 Stanovení úrovně procesu	48
1.1.1 Celkový počet narozených	48
1.1.2 Míry porodnosti a plodnosti	50
1.1.3 Obecná míra plodnosti	55
1.1.4 Míry plodnosti podle věku	59
1.1.5 Míra manželské a nemanželské plodnosti	66
1.1.6 Souhrnné ukazatele	72
1.2 Vliv struktury a vliv úrovně	82
1.2.1 Vliv struktury a vliv úrovně - modelový postup v případě jedné věkové skupiny	83
1.2.2 Vliv struktury a vliv úrovně - postup pro všechny věkové skupiny	86
1.3 Nástroje podrobnější analýzy	89
1.3.1 Retrospektivní data	89
1.3.2 Průměrný věk matek	90
1.3.3 Pořadí dítěte a pravděpodobnost zvětšování rodiny	91
1.3.4 Křivky plodnosti	91
2 Úmrtnost	93
2.1 Stanovení intenzity procesu	94
2.1.1 Hrubá míra úmrtnosti	94
2.1.2 Míry úmrtnosti podle věku a pohlaví	95
2.2 Úmrtnostní tabulka	101
2.2.1 Konstrukce úmrtnostní tabulky	101
2.2.2 Transverzální a longitudinální úmrtnostní tabulky	112
2.2.3 Příklad úmrtnostní tabulky vytvořené na základě reálných dat	116
2.2.4 Tabulková a reálná populace - co mají společného?	117
2.2.5 Modelové úmrtnostní tabulky	118
2.2.6 Úmrtnostní tabulky: definice a závěr	120

2.3	Delikátní metoda: standardizace	121
2.4	Situace ve světě	122
2.4.1	Úroveň úmrtnosti podle věku a pohlaví	122
2.4.2	Naděje dožití	124
2.4.3	Kvocienty kojenecké úmrtnosti	126
3	Prostorová mobilita	128
3.1	Definice	128
3.2	Sběr dat	129
3.3	Demografická analýza prostorové mobility	129
3.3.1	Hrubá míra migrace	129
3.3.2	Pravděpodobnost migrace	130
3.3.3	Míry migrace podle věku v případě transverzálního pohledu	133
3.4	Prostorová analýza migrací	134
4	Populační přírůstek	136
4.1	Přírůstek celkového počtu obyvatelstva	136
4.1.1	Hypotéza lineárního vývoje	137
4.1.2	Hypotéza exponenciálního vývoje	138
4.1.3	Hypotéza geometrického vývoje	138
4.1.4	Výpočet míry populačního přírůstku za víceleté období	139
4.1.5	Míry populačního přírůstku a čas nutný k zdvojnásobení počtu populace	140
4.2	Míry přírůstku v jednotlivých generacích	142
4.2.1	Vícevýhodné pravděpodobnosti	143
4.2.2	Jednovýhodné pravděpodobnosti	144
4.3	Populační přírůstky - situace ve světě	146
4.4	Populační projekce: od minulosti k budoucnosti	146
Kapitola 3 - Struktury		149
1	Struktura podle věku a pohlaví	150
1.1	Potřebná data k sestrojení věkové pyramidy	150
1.2	Postup sestrojení věkové pyramidy	151
1.3	Poznámky k některým věkovým pyramidám	154
1.3.1	Souměrnost mužů/ženy	154
1.3.2	Srovnání Sever - Jih	154
1.3.3	„Zářezy“ ve věkové pyramidě	158
1.3.4	Věkové pyramidy a kvalita dat	165
1.4	Pyramidy - závěr	169
2	Index maskulinity	170
2.1	Definice	170
2.2	Index maskulinity podle věku	171
2.2.1	Index maskulinity podle věku v zemích Severu	171
2.2.2	Index maskulinity v případě nadúmrtnosti žen	173
2.2.3	Index maskulinity a kvalita dat	174
2.2.4	Index maskulinity a migrace	176

2.3	Index maskulinity v celkové populaci	178
2.4	Index maskulinity - závěr	181
Závěr		183
Přílohy		185
Literatura		201

Seznam schémat

Schéma 1:	Fungování demografického systému (I)	16
Schéma 2:	Fungování demografického systému (II)	19
Schéma 3:	Fungování demografického systému (III)	19
Schéma 4:	Fungování demografického systému (IV)	193
Schéma 5:	Uzel úrovně, časování a intenzity	194

Seznam tabulek

Tab.1:	Roztřídění narození do pětiletých časových intervalů	44
Tab.2:	Rozložení narození během posledních pěti let před výběrovým šetření podle věku matky	45
Tab.3:	Datový soubor pro populaci „I“ v roce 1990	48
Tab.4:	Poměr počtu narozených, početního stavu obyvatelstva a hrubé míry porodnosti mezi lety 1880 a 1900 v Belgii	52
Tab.5:	Světová populace v roce 2000	54
Tab.6:	Hrubá míra porodnosti a obecná míra plodnosti	56
Tab.7:	Hrubá míra porodnosti (TBN) a obecná míra plodnosti (TGFG) v několika francouzských krajích v roce 1954	59
Tab.8a:	Obecná míra plodnosti a míry plodnosti podle věku: rozdílné výsledky	64
Tab.8b:	Vývoj porodnosti a plodnosti v Belgii mezi roky 1972 a 1983	66
Tab.9a:	Manželská a nemanželská plodnost: překvapení	68
Tab.9b:	Manželská a nemanželská plodnost: druhý příklad	71
Tab.10:	Konečná plodnost (DF) a úhrnná plodnost (ICF)	74
Tab.11:	Dekompozice rozdílu v počtu narozených v Belgii mezi roky 1964 a 1977	83
Tab.12:	Průměrný věk matek - Belgie 1964	90
Tab.13:	Početní vývoj generace 1980	95
Tab.14:	Výpočet kvocientů úmrtnosti pro generaci 1980 - muži	98
Tab.15:	Začátek konstrukce úmrtnostní tabulky	102
Tab.16:	Úmrtnostní tabulka v longitudinálním pohledu	105
Tab.17:	Početní stav obyvatelstva ze dvou sčítání	113
Tab.18:	Úmrtnostní tabulka v transverzálním pohledu	115
Tab.19:	Roztřídění jedinců podle místa bydliště k 1.1.1989 a k 1.1.1990	134
Tab.20:	Osoby, které změnily bydliště mezi danými dvěma daty	135
Tab.21:	Podíly migrantů a nemigrantů	136